

PS114

КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

Актуал.: Протокол 5/28.09.22г. на УНС-ЦХН

Лектор: доц. д-р Диана Циркова

АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Когнитивна психология“ е базисна учебна дисциплина за студенти от бакалавърска програма на специалността „Психология“. Тя дава уводни специализирани знания за една от основните области на психологическата теория - когнитивната психология. Дисциплината обхваща теми, свързани с основните понятия и раздели на когнитивната психология – когнитивни процеси, връзката между тях за общото когнитивно функциониране, изследване на когнитивните процеси и нарушенията в тяхното функциониране. Дисциплината засяга развитието на всеки когнитивен процес в онтогенезта и прави връзка с дисциплините Физиология и психология, Психология на развитието в детска и юношеска възраст

ОСНОВНИ ЦЕЛИ И ИЗХОДНИ УЧЕБНИ РЕЗУЛТАТИ

Основните цели на дисциплината са да дадат базисни знания и умения за:

- Основните когнитивните процеси – възприятие, памет, мислене, въображение, внимание;
- Да се изследват основните взаимовръзки между когнитивните процеси, които осигуряват човешката способност за познание и развитието на езика, четенето, решаването на проблеми, интелигентността;

Планираните учебни резултати са:

- Студентите ще познават неврофизиологичните структури и процеси и тяхната връзка с психичните структури и процеси, върху които се основава генезиса и развитието на всеки когнитивен процес;
- Студентите ще разширят своите знания за разстройствата и дефицитите на отделните когнитивни процеси и тяхното влияние върху развитието и функционирането на човешката личност
- Студентите ще могат да транслират знания към курсовете Психология на развитието, Медицинска и Клинична психология

ПРЕДПОСТАВКИ

Дисциплината е базисна и не изисква предварителни въвеждащи дисциплини.

СТАТУТ И СТРУКТУРА

Специалност	Статут	Кредити	Дистанционно обучение				Редовно обучение			Задочно обучение		
			прис.	л	с	общо	л	с	общо	л	с	общо
Психология	задължителна	5					25	25	50	25		25

СЪДЪРЖАНИЕ НА КУРСА

Тема 1. Въведение

- a) Когнитивна психология – определение и развитие. Влияние на философията, биологията, инженерните науки, съвременните технологии.
- b) Изследователски методи в когнитивната психология

Тема 2. Когнитивна невронаука

- a) Познавателната дейност на мозъка – мозъчна кора и локализация на функциите
- b) Мозъчни разстройства

Тема 3. Усещане. Стимулация и сензорни преживявания. Зрение. Слух. Обоняние. Кинестезия и равновесие. Кожна сетивност.

Тема 4. Възприятие

- a) Възприятие – от усещане към представа
- b) Теоретични подходи към възприятието
- c) Дефицити на възприятието

Тема 5. Внимание

- a) Внимание – определение, връзка със съзнанието
- b) Селективно и разделено внимание
- c) Разстройство с дефицит на вниманието и хиперактивност
- d) Когнитивни невронаучни подходи към вниманието и съзнанието

Тема 6. Памет

- a) Памет - модели и изследователски методи
- b) Паметови процеси – кодиране и пренос на информация; извличане; забравяне и изкривяване на спомените; конструктивна природа на паметта; развитие на паметта
- c) Познанието в паметта – представяне и манипулиране – умствено представяне на познанието; умствени манипулации на образите; синтезиране на образи и пропозиции; пространствено познание и когнитивни карти.
- d) Представяне и организация на познанието в паметта: понятия, категории, мрежи и схеми. Организация на декларативното познание. Представяне на процедурното познание
- e) Интегративни модели на представяне на декларативно и недеklarативно познание.

Тема 7. Език

- a) Свойства на езика
- b) Процеси на разбиране на езика
- c) Усвояване на езика
- d) Език и четене
- e) Език и мислене
- f) Езикът в социален контекст
- g) Невропсихология на езика

Тема 8. Мислене

- a) Решаване на проблеми
- b) Творчество и въображение
- c) Вземане на решения
- d) Видове разсъждения

Тема 9. Интелигентност

- a) Измерване и структури на интелигентността – модели на Спийрмън, Търстоун, Гилфорд, Кател
- b) Алтернативни подходи към интелигентността – културен контекст, множествена интелигентност, триархична теория

- c) Стратегии за развиване на интелигентността
- d) Изкуствен интелект и интелигентност

ПЛАНИРАНИ УЧЕБНИ ДЕЙНОСТИ И МЕТОДИ НА ОБУЧЕНИЕ

Учебните дейности включват:

- Лекционен курс, на който се представят и дискутират основните понятия в когнитивната психология
- Семинарни занятия – представяне на курсови задачи от студентите, работа върху казуси
- Курсови задачи - предлага се списък от индивидуални задачи за всеки студент, които се разработват през семестъра и се представят чрез презентация в края на семестъра.

Методите на обучение са: презентирание, дискусия, дискусии в малки групи и представяне на мнения, прожекция на филми и обсъждане на основните акценти в тях, самостоятелна работа върху казуси.

МЕТОДИ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ

Работата на всеки студент през семестъра се оценява с текуща оценка. Тя се получава от следните критерии – присъствие, активност в дискусиите, представяне на курсовата задача.

Семестриалният изпит се провежда в две форми: писмен - съдържа работа върху два въпроса от конспект в рамките на 60 минути; он-лайн тест от 30 въпроса в рамките на 50 минути, провежда се в платформата мудъл.

При формирането на крайната оценка освен резултата от семестриалния изпит се има предвид и текущата оценка.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Ансерме Ф., Маджистрети П., Всеки с мозъка си, изд. АБПП, 2020
2. Виготски Л.С., Въображение и творчество на детето, гл.4, стр.43, „Въображение у детето и подрастващия“, 1982
3. Виготски,Л.С. Мислене и реч, изд. Наука и изкуство, 1983
4. Гарднър Х., Множество интелигентности, изд.Изток Запад, 2014
5. Димитров С. „Обяснителен потенциал на изследователската концепция за ментални репрезентации относно функционирането на личността при тежка психотична патология“ в „Годишник на Университет „Проф.А.Златаров“- Бургас, 2010, т. XXXIX
6. Лурия,А.Р. Език и съзнание, изд. Наука и изкуство, 1984, „Развитие на значението на думите в онтогенезиса“, стр.57
7. Пиаже Ж., Детската представа за света, изд. ЦПСП, 2019
8. Пинкър С., Езиковият инстинкт, изд.Изток Запад, 2007
9. Пинкър С., Как работи умът, изд.Изток Запад, 2011
10. Пинкър С., Материалът на мисълта, изд. Изток-Запад, 2013
11. Психология на познанието – христоматия, ред. Л.Андреева, изд. ЛИК, 1999
12. Рамачандран В., Мозакът разкрива, изд.Хермес, 2018
13. Сакс О., Окоето на съзнанието, изд. Изток Запад, 2013
14. Сиймън, Дж.Д. Дъглас Т.Кенрик, Психология, изд.НБУ, 2002
15. Стърнбърг Р., Когнитивна психология, изд. Изток Запад, 2012

Сигнатура: PS114

КОГНИТИВНА ПСИХОЛОГИЯ

Лектор: Доц. д-р Диана Циркова

1. Когнитивна психология – определение и развитие. Влияние на философията, биологията, инженерните науки, съвременните технологии.
2. Изследователски методи в когнитивната психология
3. Познавателната дейност на мозъка – мозъчна кора и локализация на функциите
4. Мозъчни разстройства
5. Усещане. Стимулация и сензорни преживявания
6. Зрение
7. Слух
8. Обоняние
9. Кинестезия и равновесие
10. Кожна сетивност
11. Възприятие – от усещане към представа
12. Теоретични подходи към възприятието
13. Дефицити на възприятието
14. Внимание – определение, връзка със съзнанието
15. Селективно и разделено внимание
16. Разстройство с дефицит на вниманието и хиперактивност
17. Когнитивни невронаучни подходи към вниманието и съзнанието
18. Памет - модели и изследователски методи
19. Паметови процеси – кодиране и пренос на информация; извличане; забравяне и изкривяване на спомените; конструктивна природа на паметта; развитие на паметта
20. Познанието в паметта – представяне и манипулиране – умствено представяне на познанието; умствени манипулации на образите; синтезиране на образи и пропозиции; пространствено познание и когнитивни карти.
21. Представяне и организация на познанието в паметта: понятия, категории, мрежи и схеми. Организация на декларативното познание. Представяне на процедурното познание
22. Интегративни модели на представяне на декларативно и недеklarативно познание.
23. Свойства на езика
24. Процеси на разбиране на езика
25. Усвояване на езика
26. Език и четене
27. Език и мислене
28. Езикът в социален контекст
29. Невропсихология на езика

30. Решаване на проблеми
31. Творчество и въображение
32. Вземане на решения
33. Видове разсъждения
34. Измерване и структури на интелигентността – модели на Спийърмън, Търстоун, Гилфорд, Кетъл
35. Алтернативни подходи към интелигентността – културен контекст, множествена интелигентност, триархична теория
36. Стратегии за развиване на интелигентността
37. Изкуствен интелект и интелигентност

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

1. Гарднър Х., Множество интелигентности, изд.Изток Запад, 2014
2. Психология на познанието – хрестоматия, ред. Л.Андреева,изд.ЛИК, 1999
3. Сакс О., Окоето на съзнанието, изд.Изток Запад, 2013
4. Сиймън, Дж.Д. Дъглас Т.Кенрик, Психология, изд.НБУ, 2002
5. Стърнбърг Р., Когнитивна психология, изд. Изток Запад, 2012